

лекційних, практичних занять, що охоплює декілька тем або узагальнену тематику навчального курсу.

Структура курсової роботи зазвичай така: (1) вступ, де зазначаються її тема, мета й завдання, основні положення; (2) теоретичне обґрунтування, що охоплює виклад базових теоретичних положень, законів, принципів, алгоритмів тощо, на підставі яких виконується завдання; (3) методи, якими оперує автор при виконанні практичної роботи; (4) основні результати праці та її обговорення, для чого подаються статистичні або якісні результати роботи, систематизована реферативна інформація, її аналіз тощо; (5) висновки; (6) список використаної літератури.

Звіт про виконання роботи подається викладачеві, який читає лекційний курс з даної дисципліни, у вигляді скріпленого реферату (зошита) з титульною сторінкою і внутрішнім текстовим наповненням. захист курсової роботи провадиться шляхом усного звіту студента викладачеві, який приймає екзамен. Індивідуалізація такої роботи виключає її дублювання іншими студентами і сприяє відповідальності за самостійну працю.

У зв'язку з європейською орієнтацією України і входженням її до європейського освітянського поля акценти робляться на якості освіти, універсальності підготовки випускника, що в кінцевому підсумку пов'язано з вдалими поєднаннями основних форм і видів навчальних занять.

Т. В. Стещенко, канд. юрид. наук,
*доцент кафедри державного будівництва
і місцевого врядування*

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИЩОЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Вища освіта та наука значною мірою сприяють відтворенню інтелектуальних і продуктивних сил суспільства, розвитку духовної культури кожного народу, є запорукою майбутніх

успіхів у зміцненні й утвердженні авторитету України як суверенної, демократичної, правової та соціально справедливої держави.

Стан юридичної освіти характеризується багатьма проказниками. В узагальненому вигляді – це перш за все кількісні та якісні показники. Перші, як правило, “лежать на поверхні”, другі знаходяться надто глибоко і зазвичай потрібен певний час, пов’язаний зі значною аналітичною роботою, для їх встановлення і чіткого визначення.

Стосовно юридичної освіти в сучасній Україні важливо звернути увагу не тільки і навіть не стільки на кількісну сторону питання – наявність у країні юридичних вищих навчальних закладів, їх філіалів, кафедр, лабораторій тощо, скільки на якісну сторону.

Наявність великої кількості юридичних навчальних закладів, студентів-правників та дипломованих юристів ставить питання про якість юридичної освіти.

Говорячи про якісну сторону юридичної освіти в сучасній Україні, було б неправильно зводити все до недержавного сектора системи вищої юридичної освіти, як це інколи має місце з боку деяких правоохоронних органів і окремих традиційних освітніх структур, оскільки не тільки різноманітні недержавні вищі навчальні заклади, але і далеко не всі сформовані на державній основі навчальні юридичні заклади відповідають сучасним освітнім вимогам-стандартам. Не слід також урівнювати всі недержавні юридичні навчальні заклади, принижуючи їх роль у житті суспільства і в системі вищої юридичної освіти. Наявність недержавного сектора системи вищої професійної освіти в країні дозволяє вирішувати різноманітні соціальні завдання сучасного українського суспільства.

Щодо стану і перспектив розвитку юридичної освіти в сучасній Україні зазначимо, що треба зберігати науковий потенціал країни, особливо системи освіти, через залучення найбільш кваліфікованих кадрів викладацького складу, створення нових робочих місць; “розвантажити” бюджети різного рівня

при вирішенні державного завдання підготовки висококваліфікованих кадрів за рахунок залучення коштів населення; сприяти: інтеграції української системи освіти у світовий освітній простір у зв'язку з орієнтацією багатьох недержавних освітніх закладів на гнучке і мобільне реагування на зміни, які відбуваються у світі, особливо при використанні сучасних досягнень комп'ютерних і аудіовізуальних технологій; зміцненню матеріально-технічної бази вищої освіти; розширенню фінансової, ресурсної й інтелектуальної бази розвитку прикладних і фундаментальних наукових досліджень.

По-перше, є потреба в розробці фундаментальних наукових досліджень, удосконаленні методичної й методологічної роботи в юридичних вищих навчальних закладах; по-друге, слід досягти належного динамізму навчальних планів і програм юридичних вищих навчальних закладів, а також їх збалансованості; по-третє, важливим є надання широкої академічної допомоги старійших юридичних ВНЗ країни новоствореним, молодим юридичним вузам, які прагнуть підвищення якості підготовки спеціалістів.

Створення якісної вищої юридичної освіти в Україні ускладнюється через відсутність упродовж тривалого часу єдиних вимог до підготовки юристів.

Державні стандарти вищої юридичної освіти виконують важливу роль у системі вищої освіти, оскільки визначають методичні основи організації навчального процесу в юридичних вищих навчальних закладах. Більше того, державний стандарт вищої юридичної освіти встановлює державні вимоги до змісту юридичної освіти, рівнів професійної кваліфікації випускників, основних обов'язкових засобів навчання та освітнього рівня вступників до юридичних вузів. Державний стандарт повинен містити перелік основних нормативних юридичних дисциплін, обов'язкових для підготовки фахівців за спеціальністю “правознавство”.

Основною метою сучасної вищої юридичної освіти має стати не стільки формування фахових знавців нормативно-

правових актів, скільки підготовка професіоналів, які сповідують принцип верховенства права, є опорою у прагненні до демократії, побудови правової держави, що вимагає докорінної зміни змісту та якості юридичної освіти.

У сучасних умовах до пріоритетних якостей юриста відносять здатність не лише тлумачити право, а й встановити сутність права з урахуванням мети правового регулювання та адекватності державного впливу на відповідні відносини, а також прийняти обґрунтоване рішення.

Підсумовуючи вищевикладене, можна дійти висновку, що якість вищої юридичної освіти в Україні не поступається освіті розвинутих європейських країн.

О. О. Сидоренко, асистентка
кафедри теорії держави і права

ЮРИДИЧНА ОСВІТА ТА ЮРИДИЧНА ПРАКТИКА

Основний закон України ст. 53 гарантує право на освіту. Воно закріплено також у ст. 26 Загальної декларації прав людини (1948 р.), ст. 13 Міжнародного пакту про економічні, соціальні та культурні права (1966 р.), ст. 28 Конвенції про права дитини (1989 р.). Отже, право на освіту можна розглядати як конституційне, основне, природне право людини.

Юридична освіта є унікальною. Вона передбачає засвоєння знань, що належать до галузі суспільних наук і призначені для суто практичної діяльності. Юридичній освіті властиве органічне поєднання теорії та практики. Звідси широкий діапазон знань та вмінь, що напрацьовуються під час правової підготовки – від засвоєння духу права, глибокого його розуміння до вміння враховувати найдрібніші деталі, приймати відповідальні рішення, що стосуються долі людей. Юридична освіта – це і моральне виховання, складниками якого є формування у юрис-